

Zadania domowe z Podstaw Fizyki IV

seria #3

(23 marca 2020)

Rozwiązanie jednego z tych zadań będzie zbierane we wtorek 31.03.2020. Powodzenia!

Zadanie 1

W naczyniu znajduje się jednoatomowy gaz doskonały złożony z N cząsteczek o masach m . Rozkład prędkości cząsteczek wynosi $f(v)$. Gaz ten ulega efuzji przez bardzo małą okrągłą dziurkę o powierzchni A w ścianie zbiornika o objętości V . Cząsteczki wydostające się ze zbiornika są następnie kolimowane poprzez przejście przez mały okrągły otwór o promieniu a znajdujący się w ekranie odległym o d od pierwszego z otworów. Pokaż, że liczba cząsteczek przedostających się w jednostce czasu przez otwór kolimatora wynosi

$$\frac{1}{4} \frac{N}{V} A \langle v \rangle \left(\frac{a}{d} \right)^2,$$

gdzie $\langle v \rangle = \int_0^\infty v f(v) dv$ jest średnią prędkością cząsteczek. Przyjmij, że $d \gg a$ oraz $d^2 \gg A$.

Uwaga: Kątowy rozkład cząsteczek wydostających się przez pierwszą z dziurek nie jest jednorodny.

Zadanie 2

Równanie stanu Redlicha–Kwonga jest dane równaniem:

$$p = \frac{RT}{v - b} - \frac{a}{\sqrt{T}v(v + b)},$$

gdzie $v = V/N$ jest objętością molową. Wyznaczyć parametry a i b posługując się wartościami parametrów krytycznych tego gazu i znaleźć ich wartości dla wody, przy czym wartości parametrów krytycznych dla wody wynoszą $T_k = 647.096$ K, $p_k = 22.064$ MPa oraz $v_k = 55.9$ cm³/mol. Wyznaczyć także temperaturę Boyle'a dla tego gazu i skomentować wynik.

Wskazówka: Wygodnie jest wykorzystać parametryzację: $b = b'v_k$ oraz $v_k = Z_k RT_k / p_k$.

Zadanie 3

Z doświadczenia wyznaczono następujące związki:

$$\left(\frac{\partial p}{\partial V} \right)_T = -NRT f(V), \quad \left(\frac{\partial p}{\partial T} \right)_V = \frac{NR}{V} - 2NRTa,$$

gdzie N to liczba moli, a to znana stała, natomiast $f(V)$ pewną nieznaną funkcją objętości. Na podstawie powyższych danych znaleźć ogólną postać równania stanu tego gazu.

Zadanie 4

Gaz doskonały poddano przemianie, w której spełniona była następująca zależność ciśnienia i temperatury:

$$p(T) = \frac{p_0}{1 + \frac{T_0}{T}},$$

gdzie p_0 i T_0 są stałymi. Wyznacz ciepło właściwe oraz pracę wykonaną w tej przemianie, gdy gaz ogrzewany jest od temperatury T_1 do T_2 .

Zadanie 5

Znaleźć różnicę $c_p - c_V$ dla gazu opisywanego równaniem stanu Wukalowicza-Nowikowa:

$$pV = RT \left(1 - \frac{pC}{T^{\frac{5+2m}{2}}} \right),$$

gdzie C i m są stałymi. Przyjmujemy, że liczba moli gazu jest ustalona (niech $N = 1$ mol). Równanie to opisuje idealnie zasocjowany gaz, w którym występują układy utworzone wyłącznie z dwóch molekuł. Stała m ma sens liczby stopni swobody utraconych na skutek połączenia się dwóch molekuł w jeden układ.